

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Quæstio 1. An moribundus, qui in absentia confessarii, aut nutibus
confessionem petiit, aut vera signa pœnitentiæ dedit, absolvendus sit, si
testis aliquis deponat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

DISPUTATIO SEXTA.

De forma absolutionis.

QVÆSTIO PRIMA.

An moribundus, qui in absentia confessorii, confessionem petiit, aut vera signa pœnitentiæ dedit, si testis sit qui deponat, absolvi possit?

QUando in Sacerdotis præsentia hæc pœnitentiæ signa eveniunt, in controversiam absolutionem non voco. Et licet M. Soto in 4. dist. 8. q. 2. art. 5. parti negativæ tenet, et adhæserit, dicens: Enim verò nisi aliquid delictum in particulari, nutu saltem designet, non est sacramentaliter absolvendus. Et est res certior, quam ut cuiuspiam autoritate indigeat. Quem si quærentur M. Cane, M. Martinus de Ledesma, M. Ludovicus Lopez, M. Corradus, M. Alvarez, M. Franciscus Davila, M. Coquecius, M. Petrus Fay, & M. Candidus, quos referunt Diana 3. p. tr. 3. ref. 1. & 4. & M. Prado tom. de Pœnit. q. 3. de qual. confes. dub. 2. fol. 671. Nihilominus contraria sententia affirmans moribundum, qui in præsentia confessorii confessionem petiit, vel vera doloris signa exhibet, nullo peccato in particulari, nec voce, nec nutu designato, absolvendum esse, est communis Doctorum. Quam multis sanctorum Patrum, præcipue S. Augustini, S. Leonis, & D. Thomæ, omnino veram, & practicandam, efficaciter probat M. Prado supra dub. 2. §. 2. à n. 8. Et à sacris Canonibus definitam censet Vazq. 1. 2. disp. 62. cap. 7. n. 40. & multis illustratam amplectitur Joannes Sanchez in selectis, disp. 44. num. 34. dicens esse ferè definitam in Concilio Carthaginensi 4. cap. 76. & Araucano 1. cap. 3. Et sequuntur apud illum D. Antoninus, Sylvester, Angelus, Medina, Corduba, Suarez, Salas, Toletus, Valensia, Bellarminus, Zambranus, Thom. Sanchez, Pelantius, Prigianus, Henriquez, Penna, Mancius, Bonacina, Basilus de Leon; & alii, quos ultra citatos refert & sequitur Diana 3. par. tr. 3. ref. 1. Et quod caput, ita declarant vivæ vocis oraculo duo Summi Pontifices Clemens VIII. & Paulus V. ut videre licet apud Sanchez supra.

2. Hujus sententiæ fundamentum est, quia infirmus in præsentia Sacerdotis doloris signa exhibens, aut per se, vel per alium confessionem, & absolutionem petens, signo hoc exteriori fatetur in genere se peccasse, & de commissis se dolere significat: peccatum autem in genere expostum, sufficientem esse materiam absolutionis, est verissima Theologorum sententia, quia quod est materia sufficiens contritionis, & quandoque necessaria, nequit non esse materia sufficiens absolutionis. Ille autem, qui in articulo mortis, se mortaliter peccasse meminisset, licet speciem peccati fuisset oblitus, teneretur, secundum omnes, actum contritionis elicere, quod deficiente confessario, fide sanctum mihi est: Ergo si in ejus præsentia id confiteretur, absolvi posset. Præter-

quam quod, ut ipsemet M. Soto ait ubi supra, tutum est uti materia & forma dubia, imo & contrariis præcepto adhiberi debet, ad arcendum futurum periculum quando certa non inappetitur. Ergo materia præsentis, pœnitens tenebitur peccatum in genere, licet materiam deinde dubiam, confiteri, & confessarius, forma etiam dubia, illum absolvere. Ut mittam conditione adhibita spem, nulli periculo frustrationis exponi: ut infra dicendis magis constabit. His positis.

3. Duplex restat enucleanda difficultas. Prima: An quando in absentia confessorii, signa præsentis doloris fuerint exhibita, sufficiat ad absolutionem, quod testis aliquis, in utriusque præsentia, coram se habet, scilicet, & moribundi, de illis deponat. Secunda: an ejusmodi depositio debeat fieri, ex necessitate Sacramenti, vel an sufficiat, quod in absentia id fiat, ut confessorius postea accedens illum præsentem absolvi: De prima nunc gemina, de secunda in questione sequenti.

4. Quoad primam, Thomistæ omnes supra citati suis persistentes principiis, partem negativam tenent, affirmant enim, ut refert M. Prado supra in nullo casu, sine confessione explicita peccati in genere, dari absolutionem sacramentalem. Ceterum contraria sententia est communis apud Theologos sequentes D. Thomam opusculo sexagesimo quinto, §. de Excommunicatione, in fine. Ubi sic ait: Si autem infirmus, per viam confessionem, amiserit notitiam, vel loquam antequam sacerdos veniret ad eum; nihilominus ungitur tam Sacerdos, quam in tali casu (attendere) debet etiam baptizari. & absolvere. Nimirum si baptismum vel absolutionem petierit, ut Extravag. de baptismo, & eius effusio, apud Joannes. Hæc D. Thom. Quem ex antiquis ejus discipulis sequuntur D. Antoninus 3. p. tr. 10. cap. 1. Spiritus verb. Confes. 3. n. 16. Paludanus dist. 21. q. 1. art. 2. unci. & ex recentioribus M. Joannes de la Cruz in serm. p. 2. de Sacram. pœnit. q. 3. dub. 3. concl. 2. M. Barnabæ Golego, & M. Salas infra citandi, & aliquibus illustribus M. Prado supra dub. 2. §. 5. & q. 2. dub. 3. fol. 679. Quorum opinio inquit Diana supra ref. 4. Est communis in schola Patrum Societatis Jesu.

5. Et, quod maximo cumulat gaudium hoc scilicet, communis etiam jam est in schola Patrum Dominicanorum; adeo ut M. Casals ex eodem instituto, in libro cui titulus Candor Iusti, seu Ordo Prædictorum à calumniis vindicatus edito Parisi anno 1664. præmissa approbatione R. P. Vincentii Baroni, contrariam sententiam tamquam ab schola Thomistica degenerem traducat, quinimo & à nullo Dominico unquam traditam suadere, & persuadere conatur. * Consentient, inquit, Cyria chi (id est Dominici) cum de quo per idoneos testes constat, perit confessorium, signaque doloris edidit, licet necem, & nutus amiserit, dum præsens sit Sacerdos, posse & debere absolvi, nec sub his conditionibus unquam Suario adversarios reperies. * Sic Casals suo candore, §. 142. in resp. fol. 573. Ubi contra Petrum à Valle clausa pro contraria sententia refert contrarium; Canum, Petrum Fay, Coquecium, & alios, qui pro eate ferunt Diana, & M. Prado ubi supra; ut videretur. * Debueras Authores, & loca signare, ut videretur. * Ubi convictum mendacii lector exfussisset. * Ubi nec M. Prado ea signasset, ut vel sic fidem saltem daret Casals faceret. Sed hæc laude fraudis in ducit. Tentavit utramque scholam in re tanto momento conciliare. Hæc enim est sententia illa, quam expressit conciliare. Hæc enim est sententia illa, quam dicens decretum Clem. VIII. tradidit Suarez tom. de Pœnit. disp. 21. sect. 4. cujus expositioni subserpsit Cas-

QVÆSTIO II.

Quid si testis deponat in absentia?

1. **M**Ajor est difficultas, si testis in absentia infirmi notificet confessario penitentiam signa ab illo data, possit ne postea adveniens sensibus destitutum inventum absolvere? Prima & communis inter Thomistas sententia negat, quia sacramentalis confessio Sacerdoti absentifaceta, illicita, & invalida est. Et contrariam sententiam à Clem. VIII. fuisse damnatam de 20. Junii, anno 1602. docent non pauci apud Deanam sup. ref. 7. Pontifex enim in suo decreto, tanquam falsam, temerariam, & scandalosam hanc propositionem damnavit. *Licet per litteras, seu internum confessario absenti sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere.* Cujus quilibet etiam partem divisivè damnatam fuisse, contendunt.

2. Secunda tamen & verior sententia affirmat, talem confessionem esse validam, & in casu moribundi licitam. Ita P. Valentia tom. 4. ubi de Penit. disput. 7. q. 1. p. 1. Filius uxor tom. 1. tract. 7. cap. 1. nu. 121. Bonacina de Sacram. disp. 5. q. 5. sect. 2. punct. 2. n. 10. Zambrianus de casibus temp. mortis, cap. 4. sect. 5. num. 31. P. Henricq. lib. 5. cap. 2. n. 7. P. Bard. in Select. moral. lib. 10. quæst. 13. Possivinus de officio Curati, de Penit. cap. 7. num. 38. Villalobos in Sum. tom. 1. tract. 9. de Penit. diff. 37. à num. 6. Averla, Gamacheus & Pontus, apud Bardi supra. Tambur. in Methodo lib. 2. cap. 10. §. 1. nu. 13. Philibertus Marchinus, Cardin. de Lugo, & alii, quos citatos sequuntur Dicastillo tom. de Penit. disp. 9. dub. 9. num. 840. Diana p. 11. tract. 7. resol. 31. cum Leandro à Sacram. & Martino à Sancto Joseph. Quibus adhærent F. Franc. à Jesu Maria, Carmelita Excalceatus, in cursu Theol. mor. p. 1. tract. 6. cap. 8. p. 6. num. 144. Trullench lib. 4. cap. 6. dub. 7. nu. 11. & alii apud ipsos. Videatur etiam Diana 3. p. tract. 3. resol. 7. & p. 5. tract. 14. resol. 40. ubi Mancinum Kellisonum, Cælestinum, & alios refer.

3. Eandem sententiam tuentur, ex præclarissimo Ordine Prædicatorum, M. Joannes de la Cruz in direct. 2. p. de Penit. q. 3. dub. 7. conc. 1. §. Nec est idem, ubi sic eam probat. *Quia et si confessio facta sit in absentia Confessoris, absolutio fit in presentia, & confessor tunc habet moralem notitiam de statu penitentis, & presentem penitentem absolvendum.* Sic ille. Cui, citato etiam M. Joanne à Sancto Thoma v. to doctissimo, consentit M. Barnabas Gallego tract. de conscient. probab. dub. 7. §. Ex ultim. verb. Et illust. Episcopus Oriolensis, ejusdem instituti, tom. 1. verb. Absolutio, resol. 13. nu. 4. bi. *Digo lo tercero. Con mucha probabilidad puede el Confessor, hallandose presente, absolver al dicho enfermo, en virtud de la noticia que el le dió de sus pecados, quando le escribió la carta. Porque en este caso, aunque la confesion se hizo al Confessor ausente, con todo despues la absolucion no la da, estando ausente, sino presente, &c.* Y si un Sacerdote puede absolver al que halla fuera de sentido, si ay testigos que dicen, que p. dio confesion, porque está presente el Sacerdote, quando absuelve; tambien podrá hazer lo mismo en nuestro caso, pues milita la misma razon. Esta opinion tiene Henriquez con otros muchos, y muy graves Doctores, y alli siento, que es muy probable, y que se puede se-

din. Tolerus, lib. 1. Sum. cap. 8. num. 2. dicens esse expressam Sacramentum Canonum sententiam, & Summus Pontifex Clemens VIII. interrogatus, respondit præfata moribundum absolvi posse, neque aliter se facturum, neque id unquam suo illo vetuisse decreto. Cujus oraculi testes auriculati fuerunt Bellarminus, & Armachanus, ut refert Egidius de Sacram. penit. disp. 7. Et utin ipsius Patris Francisci Suarez vita refertur tom. 1. de gratia, Sanctissim. Paul. V. ab illo coram interrogatus, quid in hac reserenti deberet, nempe an liceret confessum in absentia Sacerdotis, in extremo necessitatis articulo, ab ipso jam præsentem absolvi, si de penitentia signis ex altantium testimonio confecti? Respondit Pontifex: *Licet ei pro sua pietate, atque doctrina, quæ potius videretur, sententiam sequi.* Idque vivæ vocis oraculum Suar. usque multis aperuit. De cujus fide nemo prudenter dubitare potest.

6. Hujus ergo communis jam sententiæ ratio desumitur ex Conciliis. Ita enim decernitur in Concilio Arausicano 1. cap. 3. *Subito obmutescens (prout statuerunt) penitentiam accipere potest, si voluntatis præteritis testimonium, aliorum verbis habet, aut præsentis in suo nutu. Idem habetur in Concilio Carthaginensi 3. In cap. Agrotantes de consecratione dist. 4. & in Carthaginensi 4. cap. 76. & in Leone Episcopo ad Theodorum Epist. 89. prout refertur 26. 9. 6. Et ita ordinatur in Rituali Romano Pauli V. edito anno 1615. in Ritibus de Sacram. Penit. Ubi sic. *Si inter confitendum, vel etiam antequam incipiat confiteri, vox & loquela agri deficiat, & si desiderium confitendi siue per se, siue per alios ostenderit, absolvendus est.* * Quid clarius? Dubitare ergo non licet de veritate nostræ sententiæ. Quæ etsi ratione tantum Theologicæ standum esset, æquæ mihi certa foret, ac quæ peccatorum ingenere confessionem per interpretem factam ad absolutionem Sacramentalem sufficere docet: quam omnes Theologi (paucis exceptis, quos à contraria hudad. liter tentav. eximere Casalas supra) certissimam censent.*

7. Neque audiendus est M. Coquerius in dissert. Theolog. de confes. per litteras, cap. 7. num. 42. Qui auctoritatem Ritualis Romani Pauli V. (quo suam jugulari sententiam animadvertit) elevare maluit, quam ab ea discere, dicens. *Manuale seu Rituale illud privati Doctoris opera confectum esse, & illius auctoritatem non excedere.* Neque consensus Pontificis, aut jussio, ut conscriptum fuerit, & divulgatum, confert aliquod pondus rebus, quæ in eo præscribuntur; quia non præcessit sermum, ac sufficiens Theologorum examen, sic ille. Sed contra expressa verba Pauli Quinti in Brevi dato Romæ die 7. Junii anno 1614. In quo testatur dictum Rituale à Congregatione plurim. Cardinalium specialiter ad id deputatorum compositum fuisse: ordinatque ut omnes Episcopi, Archiepiscopi, &c. ab omnibus Parochis faciant inviolabiliter observari. Hæc est Ritualis Romani auctoritas, & obligatio standi rebus quæ in illo præscribuntur; & præcipue, quando tanti ponderis sunt, ut secus operando, periculum animarum immineat, quale in præsentis est.

8. Est etiam hic advertendum, ad absolutionem in isto casu impertiendam, sufficere unius testis fidem testantis infirmum penitentiam signa dedisse. Ita Raymondus in Sum. ubi de sepult. in principio; ubi inquit, sic cens. referentur auctoritates. Quæ sequuntur Joann. Sanchez in Sum. disp. 4. 4. n. 35. & Gratius, & Felinus apud illum; & cum Zambriano, Reginaldo, & aliis Diana 3. p. tr. 3. ref. 5. Quinimo & ferè omnes addunt, testem etiam infidelem, & hæreticum